

T.C.
KUZEYDOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI
(KUDAKA)

ERZURUM TAŞHAN PAYDAŞ ANALİZİ RAPORU

Güvenç GÜRBÜZ
Araştırma Planlama Birimi

Erzurum
2011

Her hakkı saklıdır.

GİRİŞ

Rüstempaşa Kervansarayı(Taşhan) Erzurum'daki kervansarayların en önemlisidir. Yapı, Kanuni Sultan Süleyman'ın Veziri Rüstempaşa tarafından 1561 yılında yaptırılmıştır. Tarihi Rüstempaşa kervansarayı günümüzde Taşhan isminde çarşı olarak kullanılmaktadır. İç avlunun etrafında yer alan bölümler, dükkan olarak kullanılırken, üstkattaki bölümlerde yer alan esnaf Oltutaşı işlemeciliği yapmaktadır. Son yıllarda turistlerin ve turizm turlarının uğrak mekanı olan Taşhan'da yaklaşık 80 tane dükkan bulunmaktadır. Bu dükkanların bir kısmı sadece Oltutaşı ve ürünlerinin ticaretini yaparken bir kısmı da hem üretimini hem de ticaretini yapmaktadırlar. Erzurum'un güzide değerlerinden olan oltutaşının imalatının ve ticaretinin yapıldığı nadir yerlerden olan Taşhan'ın incelenmesi KUDAKA tarafından gerekli görülmüştür. Bu amaçla Taşhan'da büyük bir katılımın sağlandığı geniş çaplı bir toplantı yapılarak, katılımcıların fikirleri alınmıştır. Toplantı sonucunda Ajans personeli tarafından hazırlanan paydaş analizi yapmak için formlar dağıtılmıştır. Bu formlar Taşhan esnafının sorunlarını, görüşlerini ve önerilerini analiz edip raporlamak amacıyla esnafa dağıtılmıştır. Bir hafta sonra Ajans personeli Taşhan'a giderek esnaftan bu formları toplayarak , formları değerlendirmeye başlamıştır. Bunun sonucunda Taşhan esnafının sorunları, görüş ve önerileri ortaya çıkmıştır.

Firmanızın sektör(Oltutaşı ve hediyelik eşya) ile ilgili sorunlarını lütfen belirtiniz.

<i>1-)Tanıtım eksikliği (Turistlerin çok oldukları yerlerde ve havaalanlarında Taşhanla ilgili reklam yapılması)</i>
<i>2-)Hazırlanan projelerin tam olarak desteklenmemesi,</i>
<i>3-) Tekelleşmes(Gelen müşterilerin belirli dükkanlara yönlendirilmesi),</i>
<i>4-)Dağdaki otellerde reyonlar açılıp, turistlerin Taşhan'a indirilmemesi,</i>
<i>5-)Gürcistan'dan gelen tesbihlerin itimat eksikliğine yol açması,</i>
<i>6-)Esnafın bilgi, birikim ve eğitim yetersizliği,</i>
<i>7-)Taşhan'ın bir derneği olmayışı(dernek kurulması isteği),</i>
<i>8-)Sektörde kalfa-çırak yetişmiyor,</i>
<i>9-)Oltutaşı ile ilgili tasarım yetersizliği,</i>
<i>10-)Oltutaşı'nın tanıtımı ile ilgili festival, profesyonel şekilde bir festival yapılmaması,</i>
<i>11-) Oltutaşı ile ilgili olmayan yerlerde ve birçok yerde(seyyar) tesbih satılması,</i>
<i>12-)Denetim eksikliği ve bundan kaynaklanan müşterinin ve piyasanın güven eksikliği,</i>
<i>13-)Oltutaşı işlemeciliğine gereken önemin verilmemesi,</i>

<i>14-) Üretim esnasında teknolojik araç ve gereçlerden faydalanamamak, bundan dolayı ürünlerin pahalı satılması ,</i>
<i>15-)Halkın oltutaşı hakkındaki bilgi eksikliği,</i>
<i>16-) Oltutaşı çıkan yerlerdeki insanların göç etmesinden dolayı Oltutaşı çıkaran kişilerin azalması ve sonuç olarak madenin elde edilmesinde zorluk yaşanması. Hammadde sıkıntısı vardır,</i>
<i>17-)Oltutaşının çıkarılması için teşvik ve yardım yok,</i>
<i>18-)Oltutaşı ürünlerinin en fazla satıldığı Taşhan 'da bir fiyat standartının olmaması,</i>
<i>19-)Oltutaşı – Rus taşı meselesi,</i>
<i>20-)Yükselen maliyet fiyatlarına rağmen fiyatların yükseltilmemesi,</i>
<i>21-)Esnafın haklarının korunması,</i>
<i>22-)Sahte ve gerçek ürün farklarının polemiği,</i>
<i>23-)Kültür ve Turizm Bakanlığı 'nın tükenmekte olan oltutaşına ilgi göstermemesi,</i>
<i>24-)Esnaf ve Sanatkarlar odasının ilgisizliği,</i>
<i>25-)İstanbul'un kalitesiz ve pahalı mal satması ve esnafın buna mahkum olması,</i>
<i>26-)Bankaların ve KUDAKA'nın desteğinin yeterince alınmaması ,</i>
<i>27-)Esnafın birbirini çekememesi,</i>
<i>28-)Erzurum ilinde Gümüş üretimi olmaması,</i>
<i>29-)Maddi imkansızlıklardan dolayı çalışanların büyük çoğunluğunun sigortalı olmayışı,</i>
<i>30-)Rekabet anlayışının sadece fiyat düşürmeden ibaret olması(Kar marjını düşürme),</i>
<i>31-)Oltutaşının çıkarılışı devlet desteği ile olmalıdır. Cüz-i oranlarda kredi temini gerekmektedir. Fabrika tarzında çalışan atölyeler kurulmalı bu atölyelerde çalışacak elemanlarla işsizliğe önlem alınmalı,</i>
<i>32-)Taşhan'ın bakımının yapılması ve eksiklerinin giderilmesi,</i>
<i>33-) Oltutaşının az çıkmasından dolayı fiyatların yükselmesi ve imalat işçilerinin azalması bizi Gürcistan'dan çıkan taşta yönlendiriyor . Bu sorunlar çözülmelidir,</i>

Oltutaşı ve hediyelik eşya sektörüyle ilgili görüş ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz.

<p>1-) Gelen turistler için Taşhan 'a gelmeleri için servisler olabilir,</p>
<p>2-) Taşhan 'da temizlik ve güvenlik görevlileri olmalıdır, Belediye ve valilik bu konuda yardımcı olmalıdır,</p>
<p>3-)Oltutaşı sektöründeki çeşit eksikliğini gidermek için Mardin'de yapılanlar gibi gerçek profesyonel tasarımcılara teslim edilip devletten de alınacak desteklerle en kısa sürede bir geniş çaplı gümüş fabrikasını kurup dışarı olan bağlılıktan kurtulunulur. Erzurum içinde iş potansiyeli olmakla beraber maliyeti düşürür, fiyatlar ucuzlar, gelen misafirler de memnun edilmiş olur,</p>
<p>4-) Oltutaşı yerinde satılmalıdır. Bunun için düzenli denetimler yapılabilir,</p>
<p>5-)Mali vergisi ve ruhsatı olmayan seyyar iş yerlerinde denetim yapılabilir. Odaya kaydı olmayanların ürünlerimizi satamamaları gerekmektedir,</p>
<p>6-) Her siyah ürünün oltutaşı olarak satılamaması ve oltutaşına bir standart getirilmesi gerekmektedir,</p>
<p>7-) Turistler Taşhan 'a yönlendirilmelidir. Gelen turistlere oltutaşının nasıl bir maden olduğu ve öneminden bahsedilmelidir. Ayrıca turistlere fiyatlar hakkında bilgiler verilmelidir. Turist getiren rehberler turistleri tüm dükkanlara yöneltmelidir ki turistler kendi istekleri doğru hareket etsinler,</p>
<p>8-)Kurumların her esnafa aynı ölçüde yaklaşması esnafın hedeflerine ulaşmasında kolaylık sağlayabilir,</p>
<p>9-)Oltutaşından hediyelik eşya yapımında ileri teknolojik makineler kullanılmalıdır,</p>
<p>10-) Sokakta işportalarında satılan ürünlerle Taşhan 'ın sattığı ürünlerin farklı olduğu hakkında halka bilgilendirmeler yapılmalıdır,</p>
<p>11-) Tanıtım sorunu giderilmelidir. Otel, resmi daire ve bütün kuruluşlara küçük broşürler halinde oltutaşı tanıtımı yapılabilir,</p>
<p>12-) Oltutaşı satanlar arasında fiyatların standardı söz konusunda oda çalışmalar yapmalıdır,</p>
<p>13-)Pazarlama yöntemleri hakkında Taşhan esnafına bilgilendirmeler yapılmalıdır,</p>
<p>14-) Yöresel takı tasarımlarının geliştirilmesi ve klasik tasarımlarının dışına çıkılıp yeni ürünler ortaya çıkarılabilir,</p>
<p>15-)1-İhracat yapma imkanı,2-Vize,3-Gerekli ödenek,4-Proje,5-,Ham madde çıkarımına teşvik,6-Emeğe saygı konulu konferanslar düzenlenerek esnaf bilinçlendirilebilir.</p>

16-)Müşterilerle temasa geçilip hangi ürünlere talebin olduğunu tespit edilip bir istatistiğinin çıkarılması buna göre esnafın hazırlanması, vatandaşın istekleri göz önüne alınması,gibi konulara önem verilmesi.

17-)Valilik, Belediye, Kamu kurum ve kuruluşlarıyla temasa geçilip tekelleşmenin önlenmesi ,otel ve turizmle uğraşan kuruluşların rehberlerinin oltutaşı ürünleri hakkında doğru bilgilerle donatılması.

18-)Rus taşı ve oltutaşı arasındaki farkın sadece çıktığı yerden ibaret olduğu esnaf arasında istişare edilmeli ve rus taşının da aynı statüye alınarak müşterilerin kafaları karıştırılmamalı. Sıkma diye tabir edilen türü de 2 kalite sınıfına alarak bu taş türlerinin Erzurum'un bir hammadde merkezi olmasını sağlamak çok önem arz etmekte. Aksi halde itibar zedelenmesi bütün esnafı içine alıyor ve alacaktır. Bu konuda esnaf birbiriyle bütünleşmeli. Bunun için kuyumcular odası başkanlığının da esnafın da bilgilendirilmesi gereklidir.

19-)Esnaflara kaynak saplanmasında(oltutaşı) yardımcı olunması,

20-)Esnaf sanatkarlar odasının Taşhan esnafıyla ilgilenmesi,

21-)Çarşının açılış-kapanış saatlerinin yönetimce düzenlenmesi.

22-)Oltutaşı işinin bitmeyecek sürekli bir iş olacağını bilinmesi ve buna bağlı olarak oltutaşının alt yapısına uygun zemin hazırlanarak ve devlet destekli kredilendirme yapılarak esnafları atölye açmaları konusunda cesaretlendirilmesi ve bu konuda esnafa büyük kolaylıklar sağlanarak İstanbul ve Ankara'da bulunan gümüş atölyelerin en modernlerinden Erzurum oltutaşı üzerine yaptırılmasıdır.

23-)Rus taşını çıkarıp yalnızca oltutaşının satılması,

24-)Atölyelerin eski değerine kavuşturulmalıdır,

25-) Müşterilere daha çok çeşit sunulmalıdır,

26-) Taşhan 'ın sorunlarının çözümü için bir dernek veya kooperatif kurulmalıdır,

27-)Sanat okullarında oltutaşı vb. işlemeciliği geliştirecek bölümler açılmalıdır,

28-)Gümüşlerde daha çok oltutaşı çalışılsa daha iyi olur,

29-)Oltutaşının yurt içi ve yurt dışı tanıtımı yapılmalıdır,

30-)Üreticilere yardım yapılması, kredi kolaylığı sağlanması standart fiyatların oluşturulması ve denetimlerin olması,

31-)Gümüşün gramının sabitlenmesini istiyorum,

32-)Ciddi denetim mekanizması olmalı, tüm müşteri olabileceklere bildirilmeli, Eğitim, Mali ve Teknik desteğin verilmesinde bürokrasinin azaltılması , kolaylıklar sağlanması.

TAŞHAN'DAN FOTOĞRAFLAR

